

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Журналістика та соціальна комунікація: продукт (Прямоефірне телевізійне мовлення, культура вербального спілкування)»

Ступінь вищої освіти	Бакалавр
Освітньо-професійна програма	«Журналістика»
Факультет	Журналістики
Кафедра	Соціальних комунікацій
Семестр	3-6
Кількість кредитів	12
Мова викладання	українська

Викладач	Канд.н.соц.ком., доц. кафедри соціальних комунікацій Смусь А. Г., к.філ.н., доц. Миронюк В.М.
Контактна інформація	smus_andriy@ukr.net

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ДИСЦИПЛІНУ

Анотація	<p>Навчальна дисципліна «Журналістика та соціальна комунікація: продукт (Прямоефірне телевізійне мовлення, культура вербального спілкування)» націлена на формування у майбутніх журналістів знань про особливості вітчизняного та світового інформаційного простору. Навчальна дисципліна забезпечує освоєння основ організаційної, творчої діяльності в журналістиці, знайомить студентів із загальною жанрологією журналістики; зясовує особливості будови і принципів роботи фото і телетехніки, культуру усного мовлення, типові помилки в теле- та радіомовленні.</p>
Мета та цілі	<p>Метою викладання курсу є вивчення студентами системи жанрів телевізійної журналістики, методів роботи з джерелами інформації, принципів взаємодії з ньюзмейкерами, учасниками подій та експертами, телеаудиторією.</p> <p>Завдання курсу: знайомство з технологією створення аудіовізуального продукту в різних телевізійних жанрах, структурою та принципами верстки телепрограм; вироблення у студентів практичних навичок роботи у творчій групі, планування знімального</p>

	процесу, моделювання телевізійних повідомлень, критичного аналізу творів у сучасному телеєфірі.
Результати навчання	У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен знати: особливості вітчизняного та світового інформаційного простору, із законодавством України про функціонування ЗМІ; методику діяльності ЗМІ; основи організаційної, творчої діяльності в журналістиці; загальну жанрологію журналістики; функції журналістики; етичні принципи журналістики; будову і принцип роботи фото і телетехніки, основні навички роботи на комп'ютері, особливості дизайну та верстки періодичного видання. Вміти дотримуватися професійних етичних вимог: етичних принципів, етичних норм, прав та обов'язків журналіста, журналістського етикету; врегульовувати моральні проблеми в професійній діяльності на всіх етапах; своїми матеріалами підвищувати моральну культуру аудиторії ЗМІ; виявляти порушення етичних вимог у ЗМІ; враховувати науково обґрунтовані підходи дотримання етичних вимог у журналістській практиці, власних і чужих матеріалах; вміти робити правильний моральний вибір у проблемній ситуації; дотримуватися журналістського етикету офіційного й неформального спілкування у професійній діяльності.
Soft skills: компетентності, що відповідають заявленим цілям програми	Під час вивчення дисципліни студент отримує можливість формувати та розвивати soft skills: Тайм-менеджмент, здатність пристосовуватися, здатність до колаборацій, креативність, переконливість, соціально-психологічні аспекти професійної компетентності: навички комунікації, лідерство, здатність брати на себе відповідальність і працювати в критичних умовах, вміння вирішувати конфліктні ситуації, працювати в команді, управляти своїм часом, розуміти важливість дедлайнів, здатність логічно і системно мислити, креативність та інше. Вміння виявляти та вирішувати проблеми. Здатність формувати інформаційний контент, здатність формувати інформаційний продукт, здатність ефективно просувати створений медійний продукт і керуватися принципами інформаційної безпеки. Здатність організовувати та контролювати командну професійну діяльність
Пререквізити	Базові знання з дисциплін: «Медіалінгвістика», «Історія журналістики»

СТРУКТУРА ДИСЦИПЛІНИ

Тема	План, короткі тези	Завдання
	ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 1. ТЕЛЕВІЗІЙНІ ЖАНРИ ТА ЇХ ПРАКТИЧНЕ ЗАСТОСУВАННЯ В ЕФІРІ ТЕЛЕКАНАЛІВ	
Тема1. Інформаційне повідомлення на	Застосування інформаційних повідомлень на тб. Види інформаційних повідомлень. Коротке повідомлення. Довге повідомлення. Цитоване	Опитування Кейс-метод

телебаченні.	повідомлення.	
Тема 2. Відеосюжет, репортаж телебаченні. Складові елементи.	Різновиди відео сюжетів. Телерепортаж. Американський репортаж (американка).	Опитування Кейс-метод
Тема 3. Монолог у кадрі, телеінтерв'ю. Технологія інтерв'ю.	Підготовка до інтерв'ю. Технологія правильної постановки запитань у кадрі. Як правильно уникати незручних ситуацій під час інтерв'ю. Інтерв'ю в прямому ефірі.	Опитування Кейс-метод
Тема 4. Телевізійна жанрологія.	Формати подачі інформації на основі класичної жанрології. Гібридизація жанрів. Бесіда. Дискусія. Прес-конференція. Огляд . Передача.Ток-шоу. Звіт.	Портфоліо
Тема 5. Художньо - документальні жанри на телебаченні.	Моделі подачі інформації. Їх апробація. Замальовка. Нарис. Памфлет. Есе. Фейлетон.	Практичні завдання
	ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ II. ПРОФЕСІЇ НА ТЕЛЕБАЧЕННІ ТА ПРАВОВІ АСПЕКТИ РОБОТИ ТЕЛЕКАНАЛІВ	
Тема 6. Професії на телебаченні.	Штатний розпис працівників телеканалу. Ньюзрум. Посадові інструкції.	Опитування Кейс-метод
Тема 7. Програма і передача на телебаченні і мовлення.	Технологія створення новин. Особливості написання початків повідомлень (вріз, підводка). Залучення електронних платформ.	Опитування Кейс-метод
Тема 8. Правові аспекти роботи телеканалів.	Національна рада України з питань телебачення і радіомовлення. Програмна концепція. Жанровий розподіл. Мовні квоти. Штрафні санкції.	Опитування Кейс-метод
Тема 9. Специфіка роботи відділу продакшн на телеканалі	Функції. Структура роботи. Посадові інструкції.	Опитування Кейс-метод
	ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ III. БАГАТОФУНКЦІОНАЛЬНІСТЬ СУЧАСНОЇ ТЕЛЕСТУДІЇ	

Тема 10. Інфографіка на телебаченні.	Залучення комп'ютерної графіки у виробництві відеоматеріалів. Титрування. Рухомий рядок. Рекламні блоки. Анонси.	Практичні завдання
Тема 11. Багатофункціональність сучасної телестудії. Тема 12. Репортаж та його структурні елементи.	«Камери – роботи». Телевізійний грим. Кольористика ефіру. Телесуфлер. Ефірна студія. Гостьова студія. Інформаційна студія. ПТС. Телекрани. Прямий ефір. Класифікація репортажів за А. Яковцем: історичний, подієвий, репортаж-розслідування, аналітичний, оглядовий, портретний, розповідний. Приклади репортажів. Мовно-стилістичні особливості написання.	Опитування Кейс-метод
Тема 13. Ток-шоу на телебаченні. Його структура та етапи підготовки до ефіру.	Розробка теми. Написання сценарію. Аудиторія. Голосування. Робота модератора. «Гібридизація жанрів» в одному проекті. Колористика програми. Технічний супровід.	Опитування Кейс-метод
Тема 14. Диктор в кадрі. Підготовка до прямого ефіру.	Телевізійний грим. Психологічні вимоги до роботи журналіста в кадрі. Технічний супровід: телесуфлер, «вухо», робота на камеру, поведінка під час екстремальних ситуацій у прямому ефірі.	Опитування Кейс-метод
Тема 15. Випуск новин на телебаченні. Верстка та монтаж.	Складові елементи випуску новин. Мікрофонна папка. Дикторська начитка. Інфографіка. Прямі включення. Титрування. Робота у віртуальній студії.	Опитування Кейс-метод
	ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ IV. Культура мови в засобах масової інформації	Опитування Кейс-метод
Тема 16. Основні проблеми культури мови в засобах масової інформації.	Основні проблеми культури мови в засобах масової інформації. Мистецтво мовлення в масовій комунікації	Опитування Кейс-метод
Тема 17. Виразність як важлива ознака дохідливого культурного мовлення.	Виразність як важлива ознака дохідливого культурного мовлення. Чистота і доречність мовлення	Опитування Кейс-метод

Тема 18. Акцентуаційні норми української мови	Акцентуаційні норми української мови .Культура діалогу. Мовний етикет як елемент етики журналіста.	Опитування Кейс-метод
Тема 19. Культура усного мовлення. Типові помилки в теле- та радіомовленні.	Культура усного мовлення. Типові помилки в теле- та радіомовленні.	Опитування Кейс-метод

ЛІТЕРАТУРА ТА НАВЧАЛЬНІ МАТЕРІАЛИ

Основна

2. Дмитровський З.Є. Телевізійна журналістика : Матеріали для вивчення основ тележурналістики / З.Є. Дмитровський. – Львів : ПАІС, 2006.
3. Зверева Н.В. Школа регіонального тележурналіста : учеб. пособие / Н.В. Зверева. – М. : Аспект Пресс, 2004.
4. Інформаційне законодавство України (станом на 1 вересня 2008 р.) / За ред. Т. Шевченка, Т. Олексіюк. – К., 2008.
5. Ким М.Н. Технология создания журналистского произведения / Ким М.Н. – СПб. : Изд-во Михайлова В. А., 2001.
6. Князев А. Основы тележурналистики и телерепортажа : учеб. пособие / Александр Князев. – Бишкек : КРСУ, 2001.
7. Кузнецов Г.В. Так работают журналисты ТВ / Г.В. Кузнецов ; Ин-т повыш. квалиф. работников телевидения и радиовещания ; Моск. гос. ун-т им. М.В. Ломоносова. Ф-тет журналистики. – 2-е изд., перераб. – М. : МГУ, 2004.
8. Кузнецов Г.В. ТВ-журналистика: критерии профессионализма / Г.В. Кузнецов. – М. : РИП-холдинг, 2004.
9. Куляс І. Ефективне виробництво теленовін: стандарти інформаційного мовлення. Професійна етика журналіста-інформаційника : практичний посібник для журналістів / Ігор Куляс, Олександр Макаренко. – К. : Інтерньюз Україна, 2006.
10. Лазутина Г.В. Профессиональная этика журналиста : учеб. пособие по журналистике / Г.В. Лазутина. —М. : Аспект Пресс, 2000.
11. Летуновский В.П. Телевизионный журналист в прямом эфире : учеб. пособие / В.П. Летуновский. – СПб. : С.-Петербург. гос. ун-т, 2004.
12. Лукина М.М. Технология интервью : учеб. пособие / Мария Лукина. – М. : Аспект Пресс, 2003.
13. Матвеева Л.В. Психология телевизионной коммуникации : учеб. пособие / Л.В. Матвеева. – М., 2002.
14. Медіа право : для студентів факультетів/відділень журналістики / Упоряд. Наталія Петрова, В'ячеслав Якубенко. – К. : Київська типографія, 2007.
15. Накорякова К.М. Литературное редактирование : общая методика работы над текстом : практикум / К.М. Накорякова. – М. : Икар, 2006.
16. Падейский В.В. Проектирование телепрограмм : учеб. пособие / В.В. Падейский. – М. : ЮНИТИ-ДАНА, 2004.
17. Ситников В. П. Техника и технология СМИ : печать, телевидение, радиовещание / [В.П. Ситников]. – М. : ЭКСМО ; Слово, 2004.
18. Лубкович І.М. Соціологія і журналістика : Підруч. / І.М. Лубкович. – Львів : ПАІС, 2005.

19. Телевизионная журналистика : учеб. / Редкол.: Г.В. Кузнецов, В.Л. Цвик, А.Я. Юровский. – М. : Изд-во МГУ, 2005.
20. Цвик В.Л. Телевизионная журналистика : учеб. пособие / В.Л. Цвик. – 2-е изд., перераб. и доп. – М. : ЮНИТИ-ДАНА, 2009.
21. Цвик В.Л. Телевизионная журналистика: история, теория, практика : учеб. пособие / В.Л. Цвик. – М. : Аспект Пресс, 2004.
22. Яковець А.В. Телевізійна журналістика: теорія і практика : [підручник] / А.В. Яковець. – К. : «Вид. дім «Києво-Могилян. акад.»», 2007.

ДОДАТКОВА

1. Андрищенко М.Ю. Іміджеві імперативи українського телебачення : монографія / Марія Андрищенко ; Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. – К. : Щек, 2008.
2. Барманкулов М. Жанры печати, радиовещания и ТВ / М. Барманкулов. – Алма-Ата, 1974.
3. Беззубов А. Н. Введение в литературное редактирование : учеб. пособие / А. Н. Беззубов. – СПб., 1997.
4. Бугрим В.В. Журналіст на телеекрані / В.В. Бугрим. – К., 2000.
5. Бугрим В.В. Телебачення прямого ефіру / Бугрим В.В., Мащенко І.Г. – К., 1991.
6. Вайшенберг З. Новинна журналістика : Навчальний посібник / Зігфрід Вайшенберг ; За загал. ред. В.Ф. Іванова. – К. : АУП, 2004.
7. Вакурова Н.В. Типология жанров современной экранной продукции : учеб. пособие / Н.В. Вакурова, Л.И. Московкин. – М. : Ин-т современного искусства, 1997.
8. Вартанов А.С. Актуальные проблемы телевизионного творчества: На телевизионных подмостках : учеб. пособие / Анри Вартанов ; Гос. ин-т искусствознания. – М., 2003.
9. Вартанов Н. Телевизионные зрелища / Н. Вартанов. – М., 1991.
10. Вачнадзе Г. Всемирное телевидение / Г. Вачнадзе. – Тбилиси, 1989.
11. В епіцентрі подій – журналіст / Упоряд. В. Чамара, В. Іншаков. – Д. : Журфонд, 2005.
12. Голядкин Н.А. Анализ аудитории / Н.А. Голядкин. – М., 2000.
13. Голядкин Н.А. Краткий очерк становления и развития отечественного и зарубежного телевидения / Н.А. Голядкин. – М., 1996.
14. Гоян В.В. Інформаційна телевізійна програма: типологічна характеристика, параметри діяльності журналіста / В.В. Гоян. – К., 1999.
15. Джефкинс Ф. Паблік рилейшнз : учеб. пособие для вузов / Ф. Джефкинс, Д. Ядин ; Пер. с англ. ; Под ред. Б.Л. Ерёміна. – М. : ЮНИТИ-ДАНА, 2003.
16. Дмитриев Л.А. Телевизионные жанры / Л. А. Дмитриев – М., 1991.
17. Дугин Е. Местное ТВ: типология, факторы и условия формирования программ / Е. Дугин. – М. : МГУ, 1982.
18. Карпова Н. Видеожурналистика – новая школа телерепортажа в Украине / Наталья Карпова // 625 Украина. – 2005. – № 9. – С. 74-76.
19. Келлисон К. Продюсирование на телевидении : практический подход / Кэтрин Келлисон ; [перевод с англ. Б.С. Станкевич]. – Минск : Гревцов Паблицер, 2008.
20. Ким М.Н. Новостная журналистика : Базовый курс : Учебник / М. Н. Ким. – СПб. : Изд-во Михайлова В. А., 2005.
21. Кочеткова А.В. Медиапланирование / А.В. Кочеткова. – М. : РИП-холдинг, 2003.
22. Лащук О.Р. Редактирование информационных сообщений : учеб. пособие / О.Р. Лащук. – М. : Аспект Пресс, 2004.
23. Массовая информация и коммуникация в современном мире : Реферативный сборник. – Ч. 2. – М. : ИНИОН, 1991.
24. Матвеева Л.В. Экранный образ и личностные особенности телеведущих / Л.В. Матвеева, Т.Я. Аникеева, Ю.В. Молчанова // Психологический журнал, 1999. – Т. 20. – № 1. – С. 20-30.
25. Матвеева Л.В. Связь с аудиторией в телекоммуникации / Л.В. Матвеева, Н.Б.

- Шкопоров // Прикладные исследования. – М. : Гостелерадио, 1991. – Ч. 1-2.
 26.Мащенко І.Г. Лики і лиця телерадіопростору / І.Г. Мащенко. – К., 2003.
 27.Мащенко І.Г. Міфи і реалії телерадіоефіру / І.Г. Мащенко. – К., 2005.
 28.Мащенко І.Г. Українське ТБ: штрихи до портрета / І.Г. Мащенко. – К., 1995.
 29.Мильчин А.Э. Методика редакування текста / А.Э. Мильчин. – М., 1980.
 30.Михайлин І. Основи журналістики : Підручник / І. Михайлин. – К. : ЦУЛ, 2002.

Інформаційні ресурси

1. Європейський журналістський центр - <http://www.ejc.nl/default.asp>
2. Міжнародна федерація журналістів - <http://www.ifj.org>
3. Міжнародна федерація періодичних ЗМІ - <http://www.fipp.com/>

ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Загальна політика	Здобувач освіти зобов'язаний відвідувати всі заняття згідно розкладу, не спізнюватися. Дотримуватися етики поведінки. Працювати з навчальною літературою, з літературою на електронних носіях і в Інтернеті. При пропуску лекційних занять проводиться усна співбесіда за темою. Відпрацьовувати практичні заняття. Виконати індивідуальне завдання.
Політика щодо дедлайнів та перекладання	Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку.
Політика щодо академічної доброчесності	Усі письмові роботи перевіряються на наявність плагіату і допускаються до захисту із коректними текстовими запозиченнями не більше 20%. Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування.

ОЦІНЮВАННЯ

Нарахування балів

Види оцінювання	Бали
Змістовий модуль 1 (теми 1-5)	35
Змістовий модуль 2 (теми 6-19)	25

Підсумковий контроль (теми 1-9)– залік	40
--	----

Нарахування балів	
Види оцінювання	Бали
Змістовий модуль 1 (теми 10-15)	36
Змістовий модуль 2 (теми 16-19)	24
Підсумковий контроль (теми 10-19)– екзамен	40

Розподіл балів для оцінювання успішності студентів		
Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	зараховано
82-89	B	
74-81	C	
64-73	D	
60-63	E	
35-59	FX	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Розподіл балів для оцінювання успішності студентів		
Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	відмінно
82-89	B	добре
74-81	C	
64-73	D	задовільно
60-63	E	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни